

5. VK's samlede skattelettelser giver 15 gange mere til de rigeste end de fattigste

VK regeringen har i alt gennemført skattelettelser, der årligt svarer til knap 36 mia. kr. Skattelettelserne giver den største gevinst til de rigeste. Mens de rigeste ti procent får en årlig gevinst på over 20.000 kr., må de fattigste ti procent nøjes med 1.400 kr. om året. Gevinsten for toppen er altså næsten 15 gange større end gevinsten for bunden. Også målt som andel af indkomsten får den rigeste del en større gevinst end den fattigste del af befolkningen.

Halvdelen af skattelettelserne er kommet i forbindelse med skattestoppet, hvor specielt loftet over ejendomsbeskatningen stadig bliver dyrere. Gevinsten fra skattestoppet på ejendomsværdibeskatningen er meget skævt. Mens en boligejer i Gentofte får 16.400 kr., må en boligejer i Thisted nøjes med 1.600 kr. En lejer får slet ikke del i gevinsten.

VK's samlede skattelettelser på 36 mia. kr. svarer til omkring en tredjedel af de samlede udgifter til sundhedsvæsenet. Og i disse skattelettelser er ikke engang medregnet en række skattelettelser til erhvervene, grænsehandelspakken og andre skatteændringer, der gør udgifterne til skattelettelser endnu større.

VK regeringen har i flere omgange indført skattelettelser. For det første har skattestoppet betydet, at ejendomsværdiskatten har været fastlåst i kr. og øre siden 2002. Dette har været til størst gavn for de boligejere, hvis huse er steget mest i pris. Lejere har derimod ikke haft del i

denne skattegevinst. For det andet har VK regeringen gennemført to skattepakker, som hver har givet over ti mia. kr. i skattelettelser.

En oversigt over provenuerne fra VK regeringens skattelettelser er angivet i tabel 1. I tabellen sammenlignes provenuer beregnet af AERådet med provenuberegninger fra Skatteministeriet. Mens AERådets beregnede provenuer er målt i 2008-priser, er provenuerne fra Skatteministeriet målt i 2007-priser.

De samlede skattelettelser under VK regeringen har en skæv profil. Mens de ri-

Boks 1. Størst og mindst gevinst af regeringens skattelettelser

Største gevinst	Mindste gevinst
Mand	Kvinde
40-55 år	Under 24 år eller over 65 år
Ejerbolig	Lejer
Nord for København	Yderkantsområde
Lang uddannelse	Ufaglært
Topchef	Uden for arbejdsstyrken
Høj indkomst	Lav indkomst

Tabel 1. Tabt årligt provenu som følge af VK's samlede skattelettelser

Skattepakke	Skat 2007	Mia. kr.	AE 2008
Forårspakke	-11,1		-11,3
Skattestop	-15,6		-18,5
2007 skattepakke*	-10,2		-10,0
Ekstra miljøafgifter	4,0		4,0
I alt	-32,9		-35,8

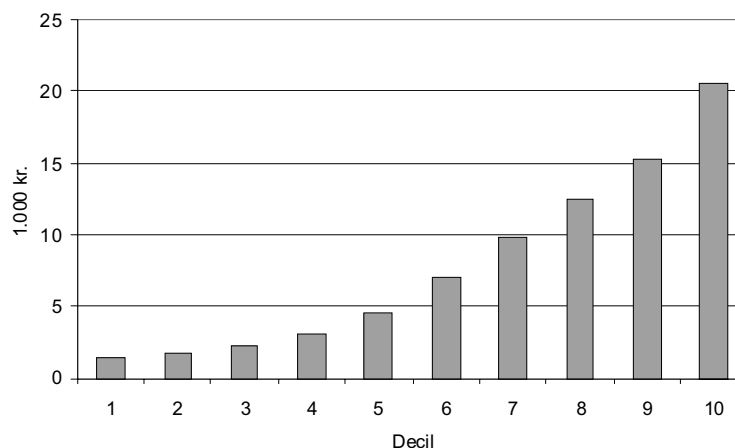
Anm.: AERådets skatteberegningerne er lavet på 2005-data fremskrevet til 2008, jf. boks 2. Det tabte provenu fra 2007-skattepakken er ved fuld indfasat reform.
 * Provenuet på 10,2 er hentet fra Finansministeriet og er i 2008-priser.
 Kilde: Skatteministeriet, Finansministeriet og AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

geste ti procent får en årlig gevinst på næsten 20.000 kr. fra skattelettelserne, må de fattigste ti procent nøjes med en årlig letelse på knap 1.400 kr. Gevinsten er altså 15 gange større for de rigeste ti procent end for de fattigste ti procent.

I figur 1 er fordelingsprofilen for den samlede skatteletelse vist på deciler. I en decilfordeling er befolkningen opdelt i ti lige store grupper sorteret efter indkomst.

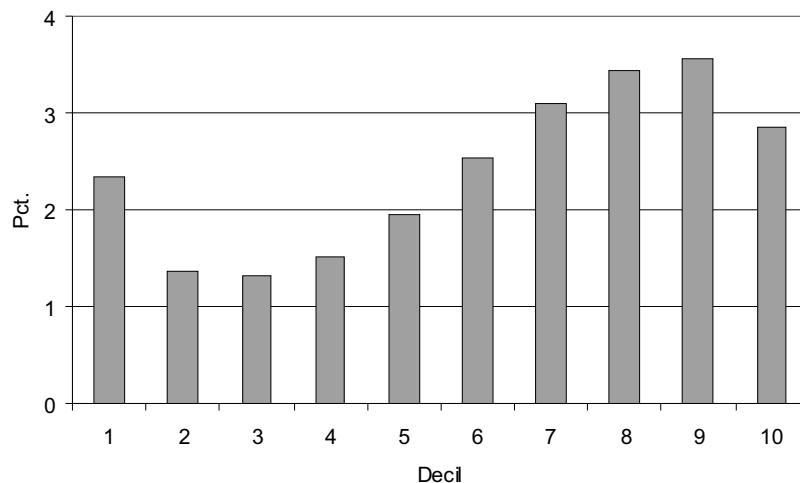
1. decil er de ti procent fattigste, mens 10. decil er de ti procent rigeste.

Det er også de rigeste, der får den største gevinst, når man måler gevinsten i forhold til indkomsten. 8. og 9. decil får den relativt største gevinst med en gevinst, der svarer til 3,5 procent af deres bruttoindkomst. Omvendt får 2. og 3. decil den mindste relative gevinst på 1,4 procent af deres bruttoindkomst. Dette er illustreret i figur 2.

Figur 1. Fordelingseffekter af regeringens samlede skattelettelser, 2008-priser

Anm.: Kun befolkningen over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2.
 Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Figur 2. Fordelingseffekter af regeringens samlede skattelettelser målt i forhold til indkomsten



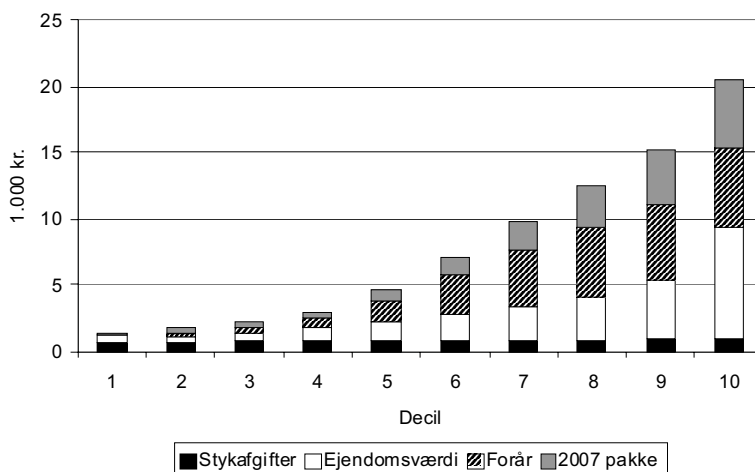
Anm.: Kun befolkningen over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2

De rigeste får den største gevinst af alle skattepakkerne

De ti procent rigeste får den største gevinst af alle decilgrupper uanset hvilken skattepakke, man ser på. I figur 3 er forde-

lingseffekterne af de samlede skattelettelser opdelt på skattestoppet, forårspakken og 2007-skattepakken. Derudover er skattestoppet opdelt på ejendomsværdiskattestoppet og punktafgifter, hvorved

Figur 3. Fordelingseffekter af skattelettelser, 2008-priser



Anm.: Kun befolkningen over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2. Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

den skæve profil af ejendomsværdiskattestoppet tydeligt illustreres.

De rigeste ti procent får en gevinst på over 8.000 kr. alene fra ejendomsværdiskattestoppet. Derudover får de mellem 5-6.000 kr. fra både forårspakken og 2007-pakken, hvilket giver en samlet gevinst på over 20.000 kr. De fattigste ti procent får derimod kun en gevinst på mellem 100-600 kr. fra hver af pakkerne og må derfor samlet nøjes med en skattelettelse på under 1.400 kr.

I tabel 2 er gevinsten fra hver skattepakke gengivet detaljeret for hver decilgruppe. Stykafgifterne er vist for sig, og det ses, at gevinsten fra denne skattelettelse er rimelig jævnt fordelt på decilerne.

Lavere skat på arbejde

Både med forårspakken og med 2007-skattepakken blev mellemskattegrænsen hævet. Med den sidste skattepakke bliver mellemskattegrænsen hævet så meget, at den er helt oppe på niveauet for topskattegrænsen. Det betyder, at mellemskatten

nu først sætter ind samtidig med topskatten.

Der er også blevet ændret ved beskæftigelsesfradraget ved begge skattepakker. Det blev indført med forårspakken og udbygget med den seneste skattepakke.

Begge skatteændringer, beskæftigelsesfradrag og mellemskattegrænse, er indført for at lette skatten på arbejde. Fordelingsprofilen af disse to typer skattelettelser er dog ikke ens. Mens stigningen i mellemskattegrænsen specielt giver en stor gevinst til de rigeste, så er fordelingsprofilen af at øge beskæftigelsesfradraget mere lige. Dog får personer uden for arbejdsmarkedet ikke glæde af det.

Lettelsen af mellemskatten giver ingen gevinst til de 50 procent med lavest indkomst. Hele gevinsten er altså koncentreret hos den rigeste halvdel af befolkningen, og de rigeste ti procent får den største gevinst på 7.600 kr. Beskæftigelsesfradraget har en mere lige fordelingsprofil, og alle decilgrupper får en gevinst fra

Tabel 2. Samlet gevinst fra VK skattelettelser, 2008-priser

Decil	Bruttoindkomst	Ejendomsværdiskat	Stykafgifter	Forårspakke	2007 skattepakke	Samlet gevinst
1.000 kr.						
1	59,0	0,5	0,6	0,2	0,1	1,4
2	131,6	0,5	0,6	0,3	0,4	1,8
3	169,4	0,7	0,7	0,4	0,4	2,2
4	199,4	1,0	0,8	0,7	0,6	3,0
5	235,6	1,5	0,8	1,5	0,8	4,6
6	275,9	1,9	0,8	3,0	1,2	7,0
7	316,1	2,4	0,9	4,4	2,1	9,8
8	363,7	3,2	0,9	5,2	3,2	12,5
9	428,6	4,5	0,9	5,7	4,2	15,3
10	716,4	8,3	1,0	6,0	5,1	20,5
Gns.	289,6	2,5	0,8	2,7	1,8	7,8

Anm.: Kun befolkningen over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2. Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Boks 2. Beregningsforudsætninger

Beregningerne er lavet på lovmodelldata fra 2005, der er fremskrevet til 2008. Huspriser er fremskrevet med prisudviklingen fra Realkreditrådet til 2007 på kommune-niveau, hvorefter prisen er lagt flad. Lønninger fremskrives med lønudviklingen fra Økonomisk Redegørelse august 2007. I beregningerne indgår forårspakken, skattestoppet (ejendomsværdiskat, bilafgifter og punktafgifter) samt skattepakken fra 2007 ved fuld indfasning.

En række andre skatteændringer, som også er lavet under VK regeringen, er ikke taget med. Fx grænsehandelspakken, nedsættelse af passagerafgiften, loft over stigning i grundskylden, diverse erhvervsskatteændringer og omlægning af SP bidrag. Effekten af omlægningen af SP bidraget er beskrevet nærmere i boks 3.

Fordelingsprofilen af bilafgifter og punktafgifter er hentet fra Finansministeriet, svar på spørgsmål 199 i Skatteudvalget, december 2006, og fremskrevet med satsreguleringen. Det tabte provenu fra bil- og punktafgifter er hentet fra Skatteministeriet, svar på spørgsmål 200 i Skatteudvalget, august 2007 og fremskrevet med satsreguleringen til 2008. Ud af de 18,5 mia. kr. fra skattestoppet indgår 14,3 mia. kr. i fordelingsberegningerne.

2007-skattepakken er beregnet ved fuld indfasning i 2015. Ud af de 4,0 mia. kr. i miljøafgifter indgår 2,4 mia. kr. i fordelingsberegningerne. Miljøafgifterne er først fuldt indfaset i 2015.

Fordelingsprofiler er vist for personer over 18 år og gevinsterne er på individniveau.

fradraget. I figur 4 er fordelingsprofilen af de samlede stigninger i mellemskattegrænsen og beskæftigelsesfradraget vist. Det fremgår af figuren, at gevinsten fra mellemskatten er meget mere koncentreret hos de rigeste end gevinsten fra beskæftigelsesfradraget.

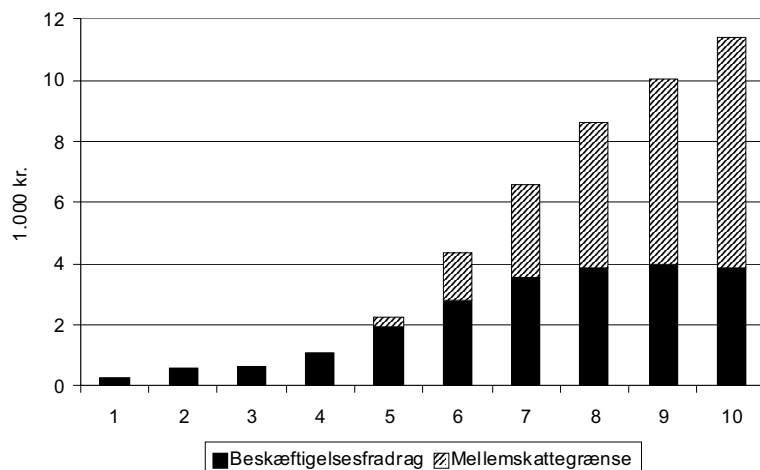
Skævt og dyrt skattestop

Ud af de samlede skattelettelser fra VK regeringen kommer den største skattelettelse i form af skattestoppet. Og størrelsen af denne skattelettelse vokser år for år. Skatteministeriet vurderer, at skattestoppet kostede godt tre mia. kr. i 2003, og at dette er vokset til 15,6 mia. kr. i 2007. AErådet vurderer, at dette vokser yderligere til 18,5 mia. kr. i 2008. Altså en seksdobling på fem år. Det tabte provenu som følge af skattestoppet er illustreret i tabel 3.

Årsagen til, at udgifterne til skattestoppet vokser hvert år, er, at punktafgifterne og bilafgiftssatserne er fastlåst i kroner og øre på niveauet fra 2002. Tilsvarende er ejendomsværdiskatten fastfrosset målt i kroner. Dette har givet en speciel stor skævvridning, da boligpriserne er steget kraftigt uden at det har haft indflydelse på beskatningen. Af tabel 3 kan man også se, at fastfrysningen af ejendomsskatten koster over ti mia. kr. i 2008.

De ti mia. kr. er kun kommet boligejere til gode. Og den største gevinst er gået til de boligejere, som har oplevet de største stigninger i deres boligværdi. Disse boligejere har altså både nydt godt af de store stigninger i værdien af deres bolig og samtidig fået en gave af regeringen i form af skattelettelser på ti mia. kr. De personer, der har stået uden for boligmar-

Figur 4. Fordelingsprofil af samlede stigninger i mellemskattegrænsen og beskæftigelsesfradraget, 2008



Anm.: Kun befolkningen over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2. Her er det kun effekterne af beskæftigelsesfradrag og mellemskattegrænse der er vist.

Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

kedet, har ikke fået del i denne skattelettelse.

Beregningen er lavet som en alt-andetlige beregning. Lettelsen i ejendomsværdiskatten overvælttes i priserne, så disse stiger, hvorved provenutabet ligger i overkanten af det, man ville få, hvis man medregnede disse afledte effekter.

I gennemsnit har hver boligejer fået en gevinst på knap 5.200 kr. årligt fra ejendomsværdiskattestoppet. Der er dog stor variation af gevinsten fra skattestoppet fordelt på kommuner. Boligejere i de områder, hvor priserne er steget mest, har også fået størst gavn af skattestoppet. Mens en gennemsnitlig boligejer i Gentofte har fået næsten 16.500 kr. fra ejendomsværdiskattestoppet, har en gennemsnitlig boligejer i Thisted fået 1.600 kr.

Tabel 3. Tabt provenu som følge af skattestoppet

	Skat 2003	Skat 2005	Skat 2007	AE 2008
	Mia. kr., løbende priser			
Ejendomsværdiskat	1,3	3,1	7,8	10,2
Bilafgifter	0,4	1,0	1,8	2,0
Punktafgifter	1,4	3,4	6,0	6,3
I alt	3,1	7,5	15,6	18,5

Anm.: Kun 2,1 mia. kr. af punktafgifterne indgår i fordelingsberegningerne.
Kilde: Skatteministeriet, svar på spm. 200 i skatteudvalget, august 2007 samt AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Personer uden ejerbolig har dog slet ikke fået noget fra ejendomsværdiskattestoppet uanset hvilken kommune, de bor i. I tabel 4 er de ti kommuner med den gennemsnitlige største og mindste gevinst for boligejere vist.

Som det fremgår af tabellen, er det specielt boligejere nord for København, der har fået en stor gevinst, mens boligejere i yderområderne har oplevet den mindste gevinst. Denne tendens bliver helt tydelig, når man afbilder størrelsen af gevinsten på et Danmarkskort.

I figur 5 er gevinsten af ejendomsværdiskattestoppet vist for alle boligejere fordelt på kommuner. Jo mørkere området er, desto større er gevinsten fra skattestoppet. Af figuren ses det tydeligt, at boligejere nord for København har fået den største gevinst, mens boligejere i Nord- og Vestjylland har fået den mindste gevinst.

Mandlige topledere med ejerbolig nord for København får den største gevinst

Af afsnittene ovenfor fremgik det, at de rigeste får den største gevinst fra regerin-

gens skattelettelser. Skal man give en overordnet beskrivelse af, hvem der får den største gevinst fra skattelettelserne, så er det en mandlig topleder i 40'erne med en lang videregående uddannelse bosat i en ejerbolig nord for København.

Mænd får i gennemsnit 2.800 kr. mere ud af skattelettelserne end kvinder. Mens mænd i gennemsnit får en gevinst på 9.200 kr., får kvinder i gennemsnit en gevinst på 6.400 kr. Gevinsten for mænd er altså mere end 40 procent større end kvinders gevinst. Det skyldes dels, at mænd har en højere indkomst og større tilknytning til arbejdsmarkedet end kvinder, og dermed bedre kan udnytte skattelettelserne. Gevinsten af skattelettelserne fordelt på køn er illustreret i tabel 5.

Personer, der er mellem 35-54 år, får mest ud af skattelettelserne, mens unge og gamle får en mindre gevinst. Specielt skattestoppet giver ikke megen gevinst hos de unge. Det skyldes, at de ikke har en ejerbolig og derfor ikke får del i de ti mia. kr., der er delt ud til boligejerne. De ældste får kun en meget lille gevinst fra

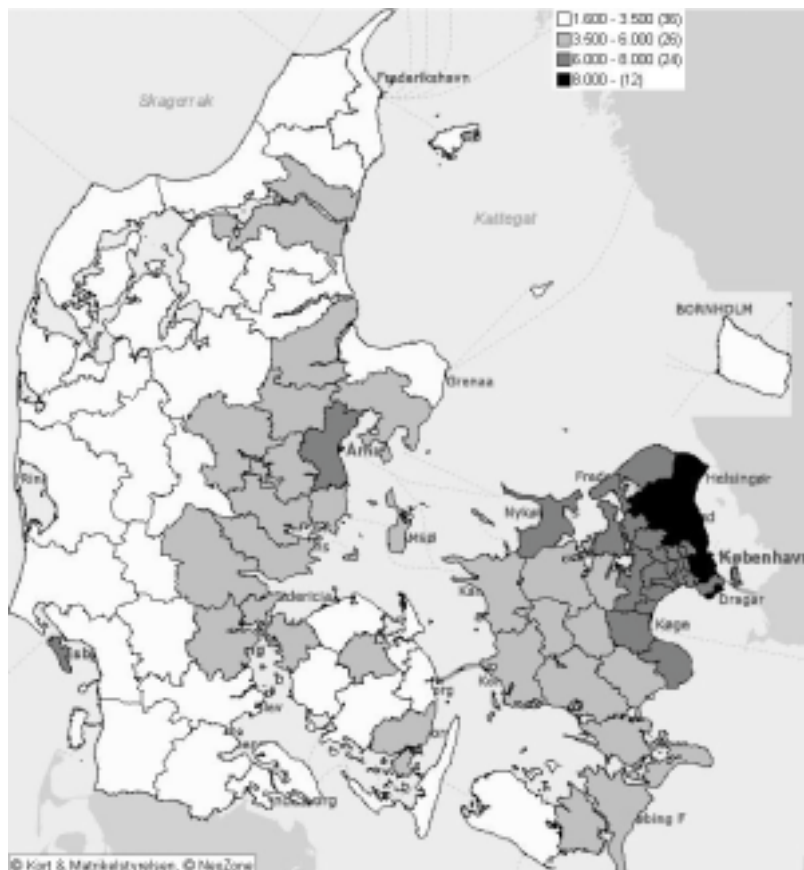
Tabel 4. Gennemsnitlig gevinst af ejendomsværdiskattestop for boligejere, top ti og bund ti kommuner

Top ti		Bund ti	
Kommune	Gevinst i 1.000 kr.	Kommune	Gevinst i 1.000 kr.
Gentofte	16,4	Thisted	1,6
Hørsholm	14,8	Morsø	1,6
Rudersdal	13,9	Skive	2,0
Lyngby-Taarbæk	12,0	Billund	2,1
Frederiksberg	10,1	Vesthimmerland	2,2
Furesø	9,8	Brønderslev	2,2
København	9,0	Tønder	2,2
Fredensborg	8,9	Vejen	2,3
Allerød	8,5	Aabenraa	2,3
Helsingør	8,2	Sønderborg	2,4

Anm.: Kun boligejere er medtaget.

Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Figur 5. Danmarkskort over gevinster for boligejere af ejendomsværdiskattestop, 2008-priser



Anm.: Kun boligejere er medtaget. Jo mørkere området er, desto større er den gennemsnitlige gevinst for boligejere i kommunen.

Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

forårspakken, fordi de ikke er på arbejdsmarkedet og derfor ikke får glæde af beskæftigelsesfradraget. De ældre, der har en indkomst under mellemskattegrænsen, får heller ingen gevinst af, at denne grænse blev rykket.

I figur 6 er fordelingen af skattelettelserne vist på aldersgrupper.

Topledere med høje indkomster får flest penge ud af skattelettelserne. Mens de opnår en gevinst på 19.000 kr. om året, så

må personer uden for arbejdsstyrken nøjes med en årlig gennemsnitlig gevinst på 2.500 kr. Dette skyldes flere forhold. For det første har topledere typisk en høj indkomst og kan derfor fuldt ud udnytte stigningen i mellemskattegrænsen og beskæftigelsesfradraget. For det andet ejer de ofte dyre boliger, som er steget i pris, og topledere får dermed også den største gevinst fra ejendomsskattestoppet. Omvendt får personer uden for arbejdsstyrken ingen glæde af beskæftigelsesfradraget, og de har typisk en indkomst under

Tabel 5. Skattelettelser fordelt på køn, 2008-priser				
	Skattestop	Forårspakke	2007-pakke	Total
	1.000 kr.			
Mand	3,7	3,3	2,3	9,2
Kvinde	2,9	2,2	1,4	6,4
Gennemsnit	3,3	2,7	1,8	7,8

Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2.
Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

mellemskattegrænsen og får derfor heller ingen gevinst fra stigningen i mellem-skattegrænsen. Derudover bor de ofte i lejeboliger og får derfor heller ikke del i boligskattelettelsen.

Fordelingen af skattelettelserne på socio-økonomisk status er vist i figur 7.

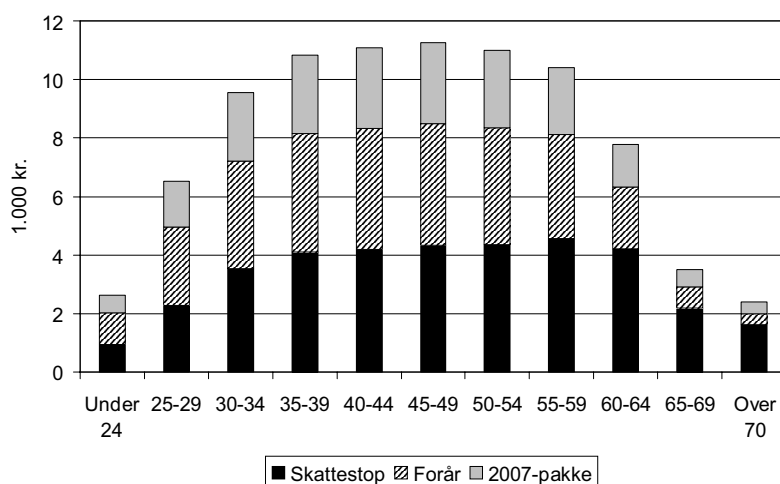
Jo højere uddannelse, jo større gevinst fra skattelettelsen. Mens personer med en lang videregående uddannelse får knap 16.000 kr. fra skattelettelserne, får ufag-

lærte godt 4.000 kr. Både fra skattestop-pet, forårspakken og 2007-pakken får personer med de højeste uddannelser den største gevinst. Dette er en følge af, at de både har de højeste lønninger og bor i de dyreste boliger.

Fordelingen af skattelettelserne fordelt på uddannelsesniveau er illustreret i figur 8.

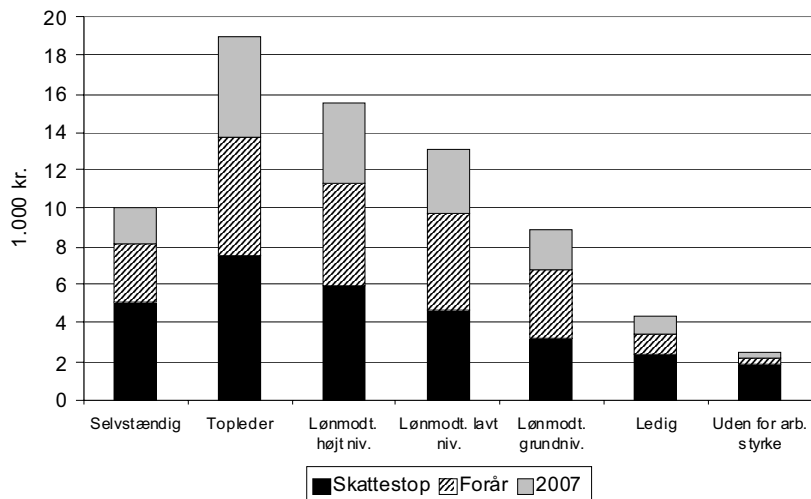
Billedet af højtuddannede lønmodtagere og topledere, der får den største ge-

Figur 6. Fordeling af skattelettelser på alder, 2008-priser



Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2.
Kilde: AErådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Figur 7. Fordeling af skattelettelser på socioøkonomisk status, 2008-priser



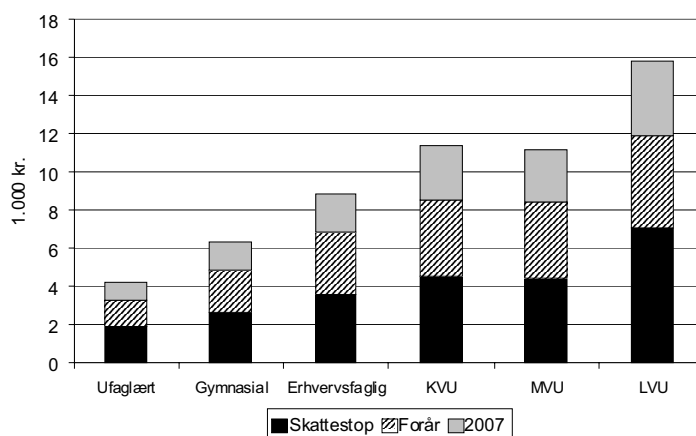
Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2.
 Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

vinst, bekræftes, hvis man ser på gevinsten af skattelettelserne fordelt på a-kasse medlemskab. Således får Akademikerne og Lederne de største gevinster på omkring 16.000 kr. Medlemmer af LO får en gennemsnitlig gevinst på 9.300 kr., og

personer, der ikke er forsikrede, får 4.000 kr. Dette er illustreret i figur 9.

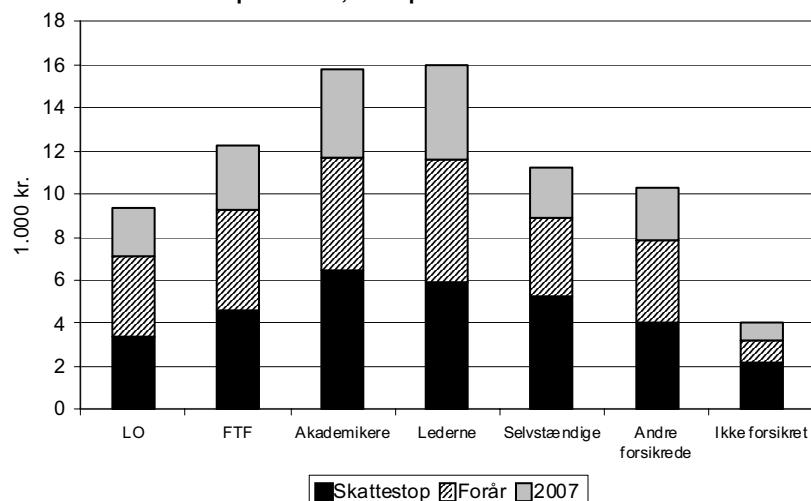
Personer bosat omkring København får den største gevinst fra skattelettelserne, mens personer bosat i yderkantskommu-

Figur 8. Skattelettelse fordelt på uddannelse, 2008-priser



Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2.
 Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Figur 9. Skattelettelse fordelt på a-kasse, 2008-priser



Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2.
Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

ner får den mindste gevinst. Mens personer fra Gentofte får 16.000 kr. fra skattelettelserne, må personer fra Ærø nøjes med 4.700 kr. Det skyldes først og fremmest, at boligpriserne omkring København er steget voldsomt, og personer bosat der får de højeste gevinster fra skattestoppet, hvilket blev illustreret ovenfor i

tabel 4. Derudover har disse personer typisk en høj indkomst og kan derfor udnytte de enkelte elementer i hver skattepakke optimalt.

I tabel 6 er den gennemsnitlige gevinst vist for de ti kommuner med de største gevinster og de ti kommuner med de laveste gevinster.

Tabel 6. Gennemsnitlig gevinst af skattelettelserne, top ti og bund ti kommuner

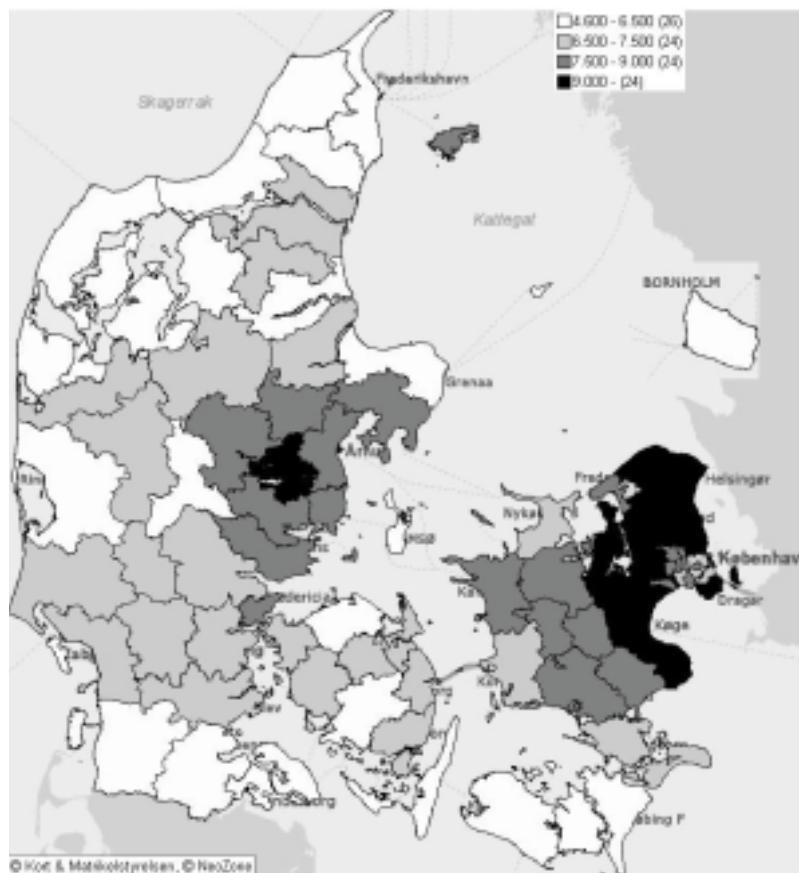
Top ti		Bund ti	
Kommune	Gevinst i 1.000 kr.	Kommune	Gevinst i 1.000 kr.
Gentofte	16,0	Ærø	4,7
Rudersdal	14,9	Morsø	5,1
Hørsholm	14,4	Langeland	5,3
Allerød	13,0	Samsø	5,3
Vallensbæk	12,6	Thisted	5,4
Solrød	12,5	Lolland	5,5
Egedal	12,0	Tønder	5,7
Dragør	12,0	Bornholm	5,8
Lyngby-Taarbæk	11,8	Hjørring	5,8
Fredensborg	11,4	Norddjurs	5,9

Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2.
Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Samme tendens gør sig gældende, hvis man ser et Danmarkskort over fordelingen af skattelettelserne. Borgere i kommunerne omkring København har fået den største skattelettelse, mens yderkantskommunerne får en noget mindre gevinst. Dette er illustreret i figur 10. Jo mørkere kommunen er på Danmarkskortet, desto større er den gennemsnitlige gevinst fra skattelettelserne.

Det kan virke overraskende, at København ikke er blandt dem med den største gevinst fra skattelettelserne. Det dækker dog over, at der både er nogle, der får en meget stor gevinst, nemlig dem der ejer en bolig i København og nogle, der får en mindre gevinst, bl.a. studerende og ældre, der ikke ejer en bolig. Gennemsnittet er altså ikke blandt de højeste, men spredningen i Københavns kommune er høj.

Figur 10. Danmarkskort over gevinster af skattelettelserne, 2008-priser



Anm.: Kun personer over 18 år er medtaget. Beregningsforudsætninger er angivet i boks 2.
Kilde: AERådet på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

Boks 3. Omlægningen af SP bidraget giver yderligere gevinst til de rigeste

I fordelingsberegningerne indgår omlægningerne af SP bidraget ikke, selvom dette også har øget uligheden. Under VK regeringen blev ordningen omlagt fra at være en kollektiv pensionsopsparing til at være individuel opsparing. I de senere år har ordningen dog været suspenderet. Ved at gå fra en kollektiv til individuel ordning har man mindsket omfordelingen i samfundet. Finansministeriet vurderer, at de rigeste ti procent har vundet over 700 kr. på ændringen af SP ordningen, mens de fattigste ti procent har tabt over 200 kr. på ændringen. Ændringen af SP ordningen er alligevel ikke medtaget i beregningerne, da ordningen nu er suspenderet, og konsekvenserne af omlægningen er forholdsvist beregningstungt.

Kilde: Finansministeriet, svar på spørgsmål nr. 199 i Skatteudvalget, 20. december 2006.